

Vang de Watermonsters 2021

Waterkwaliteit van bijna 1.100 kleinere wateren in kaart

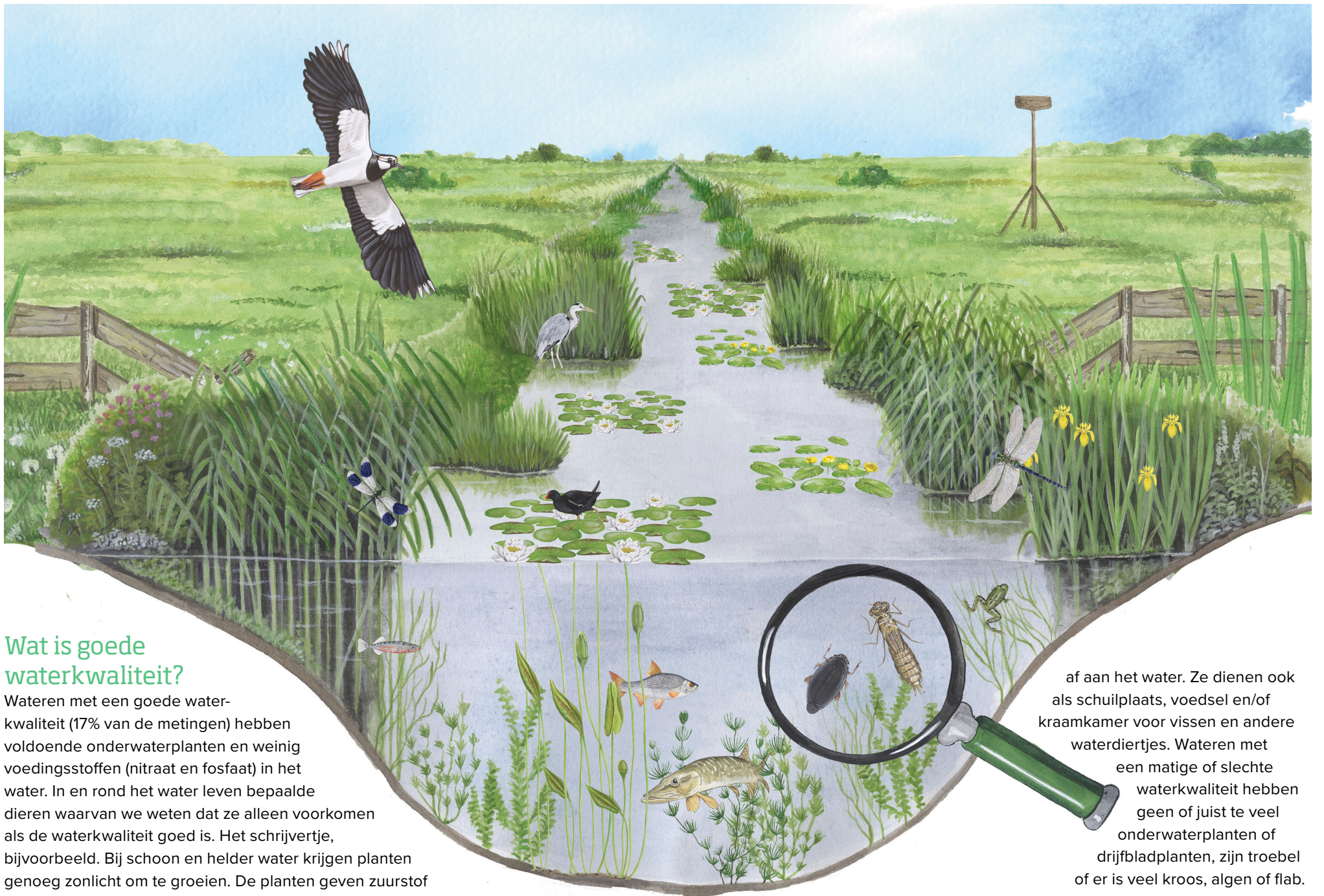
Van begin juni tot half augustus 2021 gingen mensen in heel Nederland op pad om de waterkwaliteit in een klein water in hun omgeving te meten. In deze derde editie van het **citizen science** onderzoek 'Vang de Watermonsters' is de waterkwaliteit van 1076, vooral kleinere, wateren in kaart gebracht. Met een digitale meetkit of een uitgebreidere superkit gingen de deelnemers aan de slag.

Voor een volledig beeld van de waterkwaliteit kijken we eerst naar de resultaten van de metingen met een superkit met complete data. Minder dan een vijfde (17%) van deze wateren is van goede waterkwaliteit. De rest heeft een matige (51%) of slechte (32%) waterkwaliteit.

De waterkwaliteit in de gemeten wateren met een superkit is daarmee vergelijkbaar met de vorige edities van 'Vang de Watermonsters' en wat in andere onderzoeken wordt gevonden, zoals van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).

Bijna alle metingen (94%) van de superkit zijn gedaan in drie watertypes: sloten, kanalen en kleine ondiepe plassen. De metingen zijn gedaan in een omgeving met natuur (10%), agrarisch (27%) en vooral ook bebouwing (63%). Tussen de verschillende typen gemeten wateren en type omgeving zijn geen grote verschillen in de waterkwaliteit gevonden. Opvallend is dat ook in gebieden met veel natuur de waterkwaliteit niet beter scoort.

Wat is goede waterkwaliteit?

Waters met een goede waterkwaliteit (17% van de metingen) hebben voldoende onderwaterplanten en weinig voedingsstoffen (nitraat en fosfaat) in het water. In en rond het water leven bepaalde dieren waarvan we weten dat ze alleen voorkomen als de waterkwaliteit goed is. Het schrijvertje, bijvoorbeeld. Bij schoon en helder water krijgen planten genoeg zonlicht om te groeien. De planten geven zuurstof

af aan het water. Ze dienen ook als schuilplaats, voedsel en/of kraamkamer voor vissen en andere waterdiertjes. Waters met een matige of slechte waterkwaliteit hebben geen of juist te veel onderwaterplanten of drijfbladplanten, zijn troebel of er is veel kroos, algen of flab.

Resultaten Waterkwaliteit Citizens Science 2021

Alle dieren en planten in een water vormen een ecosysteem. Als een ecosysteem in een water in balans is, spreek je van een goede ecosysteemtoestand. De helderheid en de aanwezigheid van waterplanten bepalen in dit citizen science onderzoek de ecosysteemtoestand van een water.

Om de waterkwaliteit te kunnen bepalen, hebben we een maatlat opgesteld. Voor de superkit bestaat de maatlat uit drie onderdelen: ecosysteemtoestand, voedingsstoffen en waterdieren. Per watertype leidt elk van deze onderdelen tot een oordeel: goed, matig of slecht.

De metingen met een superkit geven het beste beeld van de waterkwaliteit. Met de gegevens van de digitale meetkit krijgen we enkel een beeld van de ecosysteemtoestand.

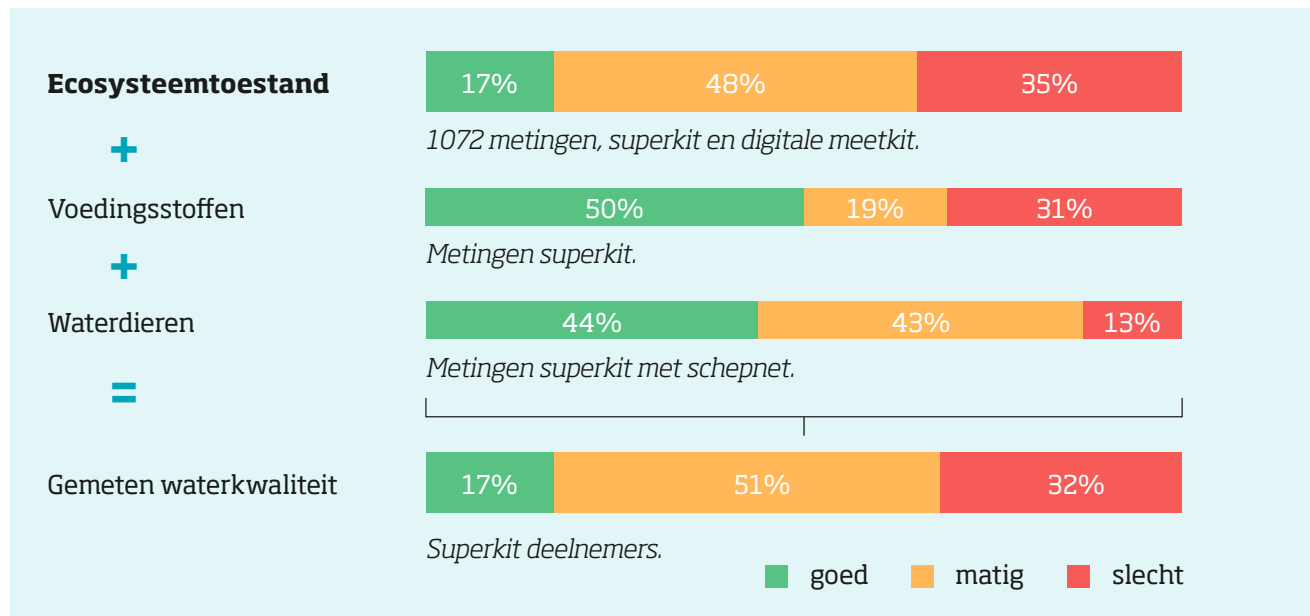
De ecosysteemtoestand weegt het zwaarst bij het bepalen van de waterkwaliteit. Als de ecosysteemtoestand slecht scoort is het eindoordeel van de waterkwaliteit altijd slecht. De score op voedingsstoffen en/of waterdieren kan het eindoordeel van de waterkwaliteit naar boven of naar beneden bijstellen. In de [maatlat factsheet](#) vind je een volledig overzicht van hoe de scores op de verschillende onderdelen van de maatlat leiden tot een eindoordeel op waterkwaliteit.

Metten van waterkwaliteit.

Deelnemers meten een aantal indicatoren voor waterkwaliteit: helderheid, bedekking van verschillende soorten waterplanten en aanwezigheid van dieren in en rond het water. Ook heeft elke deelnemer de aanwezigheid van zwerfafval gescoord en een rapportcijfer gegeven aan het water.

Deelnemers met de superkit hebben daarnaast twee watermonsters genomen om de hoeveelheid voedingsstoffen in het water te bepalen (nitraat en fosfaat). Ook maakten ze een uitgebreidere inventarisatie van waterplanten en waterdieren.

Meer dan 700 kinderen uit 32 klassen van het [basisonderwijs](#) deden ook mee. Na een introductie over waterkwaliteit in de klas gingen ze in groepjes bij het water aan de slag met een superkit.

Zwerfafval en waterbeleving

Minder dan de helft (47%) van de deelnemers vindt zwerfafval. Gemiddeld vinden ze ruim 3 stuks. Deelnemers geven het gemeten water gemiddeld een 6,2.

Dat is een daling ten opzichte van 2020 (6,9).

6,2

Wateren die op alle onderdelen goed scoren noemen we een [waterparel](#). Een waterparel in wording is een water met een matige waterkwaliteit waar nog duidelijk verbetering mogelijk is. We kunnen veel leren van wateren waar de waterkwaliteit al goed is of waar verbetering mogelijk is. In het onderzoek zijn ook tien wateren geselecteerd waar het wel goed gaat met de waterkwaliteit en die positief worden beleefd door omwonenden. Deze tien waterparels kunnen als voorbeeld dienen om meer waterparels in Nederland te realiseren.

Vang de Watermonsters 2021 is een initiatief van Natuur & Milieu, tien waterschappen, ASN Bank, Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW), vier natuurorganisaties, twee fondsen en Unie van Waterschappen. De tien waterschappen zijn: Hoogheemraadschap van Delfland, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, waterschap Brabantse Delta, Waterschap De Dommel, waterschap Hollandse Delta en waterschap Vechtstromen.

Waterkwaliteit in 2027

Water is de bron van ons leven. Een goede waterkwaliteit is dus van levensbelang voor mens en natuur. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft tot doel dat alle wateren in 2027 een goede waterkwaliteit hebben. De resultaten van 'Vang de Watermonsters' laten zien dat de waterkwaliteit in 83% van de gemeten wateren niet goed is. Waterschappen en veel andere partijen werken aan een betere waterkwaliteit in Nederland. Om de KRW-doelen te behalen, is het noodzakelijk om bronnen van vervuiling te voorkomen zoals mest en riooloverstort. Ook moeten we het herstel van biodiversiteit stimuleren. Dat kan onder meer door wateren ecologisch in te richten en oevers ecologisch te beheren.

Meer weten over het onderzoek en de resultaten? Kijk dan op de website van Vang de Watermonsters: watermonsters.natuurenmilieu.nl

